

BUCHENWALD

1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951

Po 1938-dikno bers má but sel nyimcike romen taj szinten liginye ando buchenwaldiko lágeri, aszo paso Weimari sztya. Ando 1939-dikno bers 600 osztrákike szinti taj roma resztye oggya Dachauvoszta, maskar lende but tinidzserja. Athar odolen ako túl dzsivgye – 500 romen taj szinten –, ando 1940-dikno bers ando mauthauseniko lágeri liginye. Kana o auschwitziko méribnaszkero lágeri pe 1944-dikne berseszkero nyilaj ánde kergyé, papale 1800 romane taj szintike mursa géje Buchenwaldoszte, de andar adana 200 manusen ando szeptemberiko maszek pále bicshagyé Auschwitzoszte pe lengero mundaripe. Auschwitzoszta majna 1000 romane taj szintike dzsújen menekítinye ári ando buchenwaldike hurdeder táborja Altenburgoszte, Schliebenoszte taj Leipzig-Tauchate. Maskar lende báre zalog dzséne dzsivgye túl i búti ando blovingeryári.

Dzsannahi odá

... hogy ko buchenwaldiko lágeri 129 hurdeder tábori tartozinlahi? ... hogy pe háborúvoszkero vígo ole túlélőne fogjen lengere őri zórjaha linye p' odá, hogy te ácsen ánde ónk is ande „méribnaszkere dzsavibja” áver lágerende? Ole raben, ako báre gyengave sztye ko dzsavibe, séeszte livingye p' odá than. But ezeri manusen mundargye csak páre diveha angle háborúvoszkero vígo.

Tumari búti

Roden ári, ká sztye hasonlőne „méribnaszkere dzsavibja” ando dúte világháborúvoszkere utósőne maszeka! Arakhen ári, hogy szí-i pe tumaro környíko tömegsíri! Te ója, akkor ko hi odoj temetime taj szoszke?

Palo kípo

O buchenwaldiko lágeri palo felszabadítási. Buchenwaldiko taj Mittelbau-Dora Emlékezőne Thanengero Alapítványi, Weimari, Nyimciko.